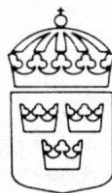

Motion till riksdagen 1985/86:Jo510

Ulla Johansson m. fl. (s)

Våra livsmedel m. m.

Mot.
1985/86
Jo510—515

De senaste årens inflation och den urholkning av reallönerna som skedde under slutet av 1970-talet och de första åren på 1980-talet har ställt konsumenterna i en ekonomisk situation som kräver mer kunskap om hemmets ekonomi och mer upplysning om möjligheten att få ut det mesta men framför allt det bästa av sin ekonomi.

I en sådan situation är det beklagligt att man på många olika sätt tycks föra konsumenterna bakom ljuset. Den senaste veckans tidningsuppgifter om en felaktig datummärkning på livsmedel är bara ett exempel. De visade att vissa charkuterivaror innehöll alldeles för stora bakteriemängder redan före sista försäljningsdagens datum.

Om man glömmer en brödbit i stugan på landet och återkommer efter flera veckor har den varken torkat eller möglat i plastpåsen. Man frågar sig vilken kvantitet konserveringsmedel och vilken kvalitet man får i sig om man fortsätter med sådant.

Frysning av livsmedel är ett bra förvaringssätt, men om det är riktigt att man i butiken fryser, tinar upp och fryser igen, ja, då vet man inte längre om det är bra eller dålig mat man köper.

Rökt kött har också varit känt för lång hållbarhet och bra att äta sommartid t. ex. Men så kommer besked om den smaksprutning som sker för att kött skall smaka rökt, och så måste man kontrollera hos sin handlare varifrån det rökta köttet kommer och ta reda på vilken metod som används av den levererande charkuterifabriken för att veta om man skall fortsätta att handla av den varan.

Mjölken, som måste ha minst fem dagar på sig för att nå detaljhandeln från den producerande kon, är ett annat exempel på frågor där vi konsumenter levt i okunskap om den verkliga situationen.

”Tjäna på att veta” heter en serie broschyrer utgivna av Kooperativa förbundet och som gett många bra förslag om olika varor men också metoder att ta vara på varor.

Nu skulle vi behöva någon bra upplysningsserie om bakgrunden för våra varor. Dessutom skulle mjölkpaketen kanske kunna användas även för dessa upplysningar. De har ju visat sig vara ett bra utrymme för upplysning och information i olika frågor.

Vi har frågor om bröd som plastas för tidigt för att hinna ut till alla försäljningsställen från det bageri som skall förse alltför stora regioner med bröd.

Grisar kan stressas, men att slakt kan misskötas i vår upplysta tid, det trodde eller visste vi inte.

Ibland gör affärerna reklam för lantägg till låga priser, och man kan undra hur de äggen kan bli billigare om hönsen verkligen lever på landet i frihet och inte bara sitter i hönsriet och äter foder av varierande innehåll. Vi kan inte kontrollera kostnaderna men väl känna på smaken vad hönsen ätit.

Andra frågor vi konsumenter ställer oss är huruvida de långa transporter-
na är bra, om de stora livsmedelsindustrierna ger oss mer valuta för pengarna, om de ökar vår egen förmåga att välja våra livsmedel eller om det är några stora livsmedelsföretag som med reklam och priser lockar oss att fylla magen med fel saker och lurar oss att tro att vi själva påverkar vårt val av kost.

Vi konsumenter vill inte längre bara handla utan att veta vad vi verkligen köper, och därför måste konsumenternas inflytande öka över livsmedels-
hanteringen.

En annan sida av detta problem är vad vi egentligen ger patienter på sjukhusen, gamla på ålderdomshemmen och barn i skolor och daghem att äta, när vi inte har bättre kontroll över livsmedlen.

Kan vi få ut mer av detta om vi får mer kunskap, kan vi bli bättre konsumenter? Med ökade kunskaper kan vi förbättra hälsotillståndet.

Kan vi kanske pressa priserna genom att framställa mat på ett riktigare sätt, genom att framställa råvaran vettigare och genom att lära oss använda råvaror på ett mer ekonomiskt sätt?

Vissa konsumenter letar efter billig potatis t. ex., medan andra köper den i form av chips eller pommes frites till ett mycket högre pris utan att vinna något ur hälsosynpunkt. När vissa slakteriföretag skulle börja exportera till EG-området ställdes oerhört stora krav på hygien, och det investerades stora summor av miljonformat för att klara detta. Då ställde vi oss frågan om det är så stor skillnad i krav mellan EG och Sverige.

Det är kanske så att vi på flera områden borde ställa större krav för vår överlevnads skull.

Många hade väntat mer av detta resonemang i den stora livsmedelsutredningen, men av skilda orsaker blev det inte så.

Det motionskrav som framställdes under 1984/85 års riksmöte om bidrag till lantbruksnämnderna för råd och upplysning kring alternativ odling tillgodoses i den nya propositionen om jordbruksforskning (1985/86:74).

Många bra förslag kommer att prövas genom den nya propositionen. Vi finner det i sammanhanget motiverat att påpeka att alternativ odling kan innebära mindre enheter i vissa sammanhang.

De nya miljö- och hälsoskyddsnämndernas möjligheter att ingripa vid uppenbara felaktigheter bör kanske ses över liksom konsumenternas möjligheter att tillvarata sina intressen.

Hemställen

Med hänvisning till de i motionen framförda synpunkterna hemställer vi

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökad forskning kring effekterna av tillsatser i våra livsmedel,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i

motionen anförts om ökade resurser till konsumentverket och livsmedelsverket för utvidgad information till konsumenterna om livsmedelskvaliteten m. m.,

Mot. 1985/86

Jo510

3. att riksdagen begär att regeringen prövar möjligheterna att utforma stödet till jordbruket på sådant sätt att kvaliteten på dess produkter främjas,

4. att riksdagen begär att regeringen tar initiativet till en kartläggning av konsumenternas behov och krav samt möjligheter till påverkan när det gäller livsmedelsförsörjningen.

Stockholm den 23 januari 1986

Ulla Johansson (s)

Maj-Lis Landberg (s)

Lahja Exner (s)

Stig Gustafsson (s)

Lars Svensson (s)